

Obsah

Předmluva	iii
Seznam tabulek	ix
Seznam obrázků	xi
Seznam hlavních symbolů	xii
1 Stavové chování plynů a kapalin	1
1.1 Tabele dat o stavovém chování	1
1.2 Stavová rovnice ideálního plynu	1
1.3 Viriální stavová rovnice	2
1.3.1 Závislost viriálních koeficientů na složení	5
1.3.2 Výpočet druhého viriálního koeficientu na základě párového potenciálu	6
1.3.3 Empirické odhady druhého a třetího viriálního koeficientu	6
1.3.4 Výpočet viriálních koeficientů směsi na základě viriálních koeficientů čistých látek	9
1.4 Stavové rovnice	10
1.4.1 Podmínky kladené na stavové rovnice	10
1.4.2 Kubické stavové rovnice	12
1.4.3 Víceparametrové stavové rovnice	15
1.4.4 Optimalizované stavové rovnice	17
1.4.5 Výpočet objemu (hustoty), teploty či látkového množství ze stavové rovnice	19
1.4.6 Aplikace stavových rovnic na směsi	21
1.4.7 Klasická kombinační či směšovací pravidla	21
1.4.8 Doporučené závislosti parametrů jednotlivých stavových rovnic na složení	24
1.4.9 Koncentračně a hustotně závislá kombinační pravidla	26
1.5 Teorém korespondujících stavů (TKS)	28
1.5.1 Dvoupárametrový TKS	28
1.5.2 Tříparametrový TKS	29
1.5.3 Anderkova–Pitzerova rovnice	30
1.5.4 Leeova–Keslerova rovnice	31
1.5.5 Pseudokritické veličiny	33
1.5.6 TKS s jednou či dvěma referenčními látkami	35
1.5.7 Čtyřparametrový TKS	36
1.6 Stavové chování kapalin	39
1.6.1 Koeficient roztažnosti, stlačitelnosti a rozpínavosti	39
1.6.2 Metody pro odhad objemu (hustoty) nasycených kapalin	40
1.6.3 Závislost hustoty kapalin na složení (při konstantní teplotě a tlaku)	40

1.7	Empirické vztahy pro odhad stavového chování směsí	41
1.8	Rámcová doporučení	42
2	Základní termodynamické vztahy	45
2.1	První věta termodynamická	45
2.1.1	Technická práce	45
2.1.2	Přeměna tepla na práci	46
2.2	Druhá a třetí věta termodynamická	48
2.2.1	Další termodynamické funkce, jejich vlastnosti a využití	49
2.3	Závislost termodynamických veličin na T, p a T, V	51
2.4	Extenzivní kritéria rovnováhy	52
2.4.1	Vyrovnávání teplot u dvou podsystémů	54
2.4.2	Podmínky termodynamické stability systému	57
3	Výpočet termodynamických veličin ideálního plynu	59
3.1	Termodynamické veličiny čistých plynů	59
3.1.1	Vztahy pro termodynamické veličiny s různými závislostmi $C_{pm}^0 = f(T)$	60
3.1.2	Použití bezrozměrné Helmholtzovy energie ideálního plynu	63
3.2	Termodynamické veličiny ideální směsi ideálních plynů	64
3.3	Výpočet rovnovážného stavu za $[T, p]$ a $[H, p]$	67
4	Termodynamické veličiny reálných čistých plynů	71
4.1	Doplňkové a reziduální veličiny	71
4.1.1	Výpočet doplňkových veličin na základě stavových rovnic	74
4.1.2	Výpočet doplňkových a reziduálních termodynamických funkcí pomocí Q -veličin	76
4.1.3	Výpočet termodynamických veličin na základě bezrozměrné Helmholtzovy energie	78
4.2	Výpočet termodynamických veličin čistých plynů na základě TKS	81
4.2.1	Anderkova–Pitzerova rovnice	82
4.2.2	Leeova–Keslerova rovnice	83
5	Termodynamické veličiny reálné plynné směsi	85
5.1	Tradiční aplikace stavových rovnic	85
5.2	Klasické metody založené na teorému korespondujících stavů	87
5.2.1	Anderkova–Pitzerova rovnice aplikovaná na směsi	88
5.2.2	Leeova–Keslerova rovnice aplikovaná na směsi	88
5.3	Aplikace empirických zákonů u směsí	90
5.3.1	Varianta A - Amagatův zákon	91
5.3.2	Varianta B - Bartlettovo pravidlo	93
5.3.3	Varianta C - modifikovaný Amagatův zákon	95
5.3.4	Varianta D - Daltonův zákon	97
5.3.5	Malé shrnutí	99
5.3.6	Varianta E - Joffeho pravidlo	100
5.3.7	Varianta F - modifikované Joffeho pravidlo	103
5.3.8	Varianta G - postup podle Lemmona a Jacobsena	107
5.4	Rámcová doporučení	109

6	Výpočet tepla a práce při různých dějích	111
6.1	Obecné základy výpočtu tepla, objemové a technické práce	111
6.2	Určení konečného stavu při vybraných dějích	112
6.2.1	Typ 0. Neřešíme žádnou nelineární rovnici	112
6.2.2	Typ 1. Řešíme jednu nelineární rovnici	115
6.2.3	Typ 2. Řešíme dvě nelineární rovnice	117
6.3	Výpočet tepla u heterogenního systému	118
6.3.1	Výpočet tlaku nasycených par p^s a výparné entalpie čisté látky ze stavové rovnice	119
6.4	Izoentalpický děj a μ_{JT}	122
6.4.1	Jouleův-Thomsonův koeficient a inverzní křivka	122
6.5	Exergie	126
7	Parciální molární veličiny a chemický potenciál	129
7.1	Výpočet parciálních molárních veličin z $Y_m(T, p, \mathbf{x})$	130
7.1.1	Parciální molární veličiny ideálního plynu za konstantní teploty a tlaku	131
7.1.2	Parciální molární veličiny u reálné plynné směsi za konstantní teploty a tlaku	132
7.2	Parciální molární veličiny založené na $Y_m(T, V_m, \mathbf{x})$ či $Y_m(T, \rho, \mathbf{x})$	134
7.2.1	Parciální molární veličiny ideálního plynu za dané teploty a hustoty	136
7.2.2	Obecné vztahy pro výpočet parciálních molárních veličin pro proměnné $T, V_m, \mathbf{x}$ či $T, \rho, \mathbf{x}$	138
7.2.3	Výpočet parciálních molárních veličin ze stavových rovnic pomocí Q -veličin	139
7.3	Výpočet parciálních molárních veličin na základě TKS	143
7.3.1	Výpočet parciálního molárního objemu pomocí TKS	143
7.3.2	Vztahy pro výpočet parciálních molárních pseudokritických veličin	145
7.3.3	Výpočet parciálních molárních veličin na základě TKS pro proměnné $T, p, \mathbf{x}$	146
7.3.4	Výpočet parciálních molárních veličin podle Anderkovy a Pitzerovy rovnice	147
7.3.5	Výpočet parciálních molárních veličin podle Leeovy–Keslerovy rovnice	150
7.4	Výpočet parciálních molárních veličin na základě empirických vztahů	152
7.4.1	Varianta A - Amagatův zákon	154
7.4.2	Varianta B - Bartlettovo pravidlo	155
7.4.3	Varianta C - modifikovaný Amagatův zákon	156
7.4.4	Varianta D - Daltonův zákon	159
7.4.5	Varianta E - Joffeho pravidlo	160
7.4.6	Varianta F - modifikované Joffeho pravidlo	163
7.4.7	Varianta G - postup Lemmona a Jacobsena	167
7.5	Výpočet maximálního obsahu vody v plynu	169
7.6	Rámcová doporučení	172
	Přílohy	173
A	Termodynamické veličiny pro polynomickou závislost C_{pm}^0	173

B	Termodynamické veličiny pro $C_{pm}^0(T)$ podle Bureše [24]	175
C	Kompresibilitní faktor a Q-veličiny u BWR rovnice	177
D	Kompresibilitní faktor a Q-veličiny u Benderovy rovnice	179
E	Amagatův zákon (Varianta A)	181
F	Bartlettovo pravidlo (Varianta B)	183
G	Daltonův zákon (Varianta D)	185
H	Joffeho pravidlo (Varianta E)	189
I	Modifikované Joffeho pravidlo (Varianta F)	193
J	Doporučené vícekonstantové rovnice	197
	Seznam literatury	203
	Index	219